Світ допомагає відновлювати Україну

МИГ

Спецвипуск/липень

ІНФОРМУЄ, ПОЯСНЮЄ, НАДИХАЄ!

Як у Запоріжжі відбудовують зруйновані багатоповерхівки

ЩО ЗРОБЛЕНО станом на кінець червня 2024 року, розповіли в **Держагентстві відновлення та розвитку інфраструктури України**.

Вулиця Незалежної України, 67

У будівлі відновили стіни та перекриття зруйнованої частини з першого по п'ятий поверх, а також встановили сходи. Закінчили демонтажні роботи у квартирах трьох під'їздів. Продовжують утеплювати фасад, влаштовувати покрівлю першого і другого під'їздів та інженерні мережі. Завершують облаштування конструкцій балконів та продовжують їхнє скління, а також скління вікон у квартирах і на сходових клітинах.

Вулиця Кам'яногірська, 6

У будівлі продовжують оздоблювальні та електромонтажні роботи, встановлюють перегородки у квартирах. Будівельники відновлюють балкони та утеплюють фасад.

Вулиця Запорізька, 2а

Утеплюють фасад другого під'їзду, виконують армування та влаштування опалубки другої захватки шахти ліфта в межах техпідпілля та монолітного поясу. Тимчасово винесли мережі водопостачання та розібрали конструкції з першого по дев'ятий поверх.

Вулиця Запорізька, 2б

Посилюють несучі конструкції стін та перекриттів четвертого під'їзду. Облаштовують газобетонні перегородки у квартирах та проводять електромонтажні роботи.

Вулиця Незалежної України, 80/Якова Новицького, 3

Завершено цегляну кладку стін та монтаж плит перекриття з першого по п'ятий поверх. Влаштували сходові марші, майданчики та балконні плити. Ремонтують покрівлю 7-10 під'їздів, утеплюють фасад будинку та розпочали облаштування кроквяної системи відновленої частини будівлі.

Вулиця Миру, 14

У будинку посилили несучі конструкції третього та четвертого під'їздів. Вставили металопластикові вікна у квартирах та на сходових клітинах другого, третього, четвертого під'їздів. Завершують утеплювати фасад. Продовжують облаштовувати інженерні мережі у квартирах та скління балконів.

■ У всіх шести будинках продовжуються організаційно-підготовчі роботи – купують матеріали та проводять тимчасове підключення до мереж. Крім того, вирішують питання тимчасового відселення мешканців та вивезення меблів із квартир. Роботи з капітального ремонту багатоквартирних будинків проводяться за кошти Фонду ліквідації наслідків збройної агресії рф.

Фото: **Держагентство відновлення**

Троє запорізьких спортсменів представлять Україну на Олімпіаді в Парижі

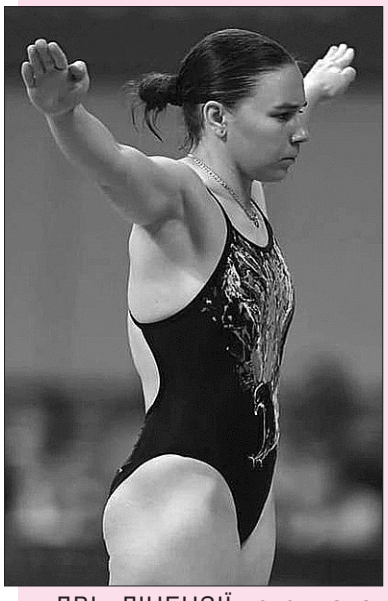

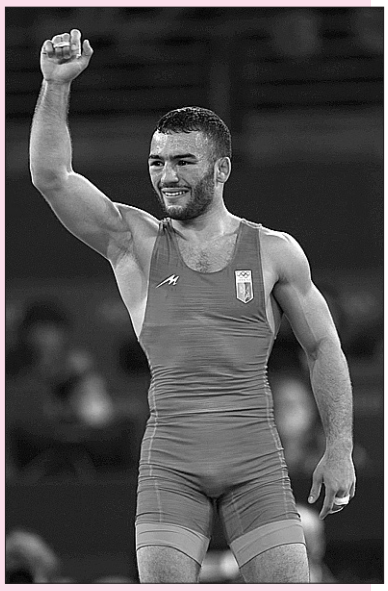

ДВІ ЛІЦЕНЗІЇ отримала **Вікторія Кесарь у стрибках у воду на трампліні 3 м** в індивідуальних та командних змаганнях.

Виборов ліцензію в **боротьбі греко-римського стилю і Парвіз Насібов**, який на минулій олімпіаді завоював для України срібну медаль.

За право представляти Україну на Олімпійських іграх досі змагаються на ліцензійних турнірах ще шість запорізьких спортсменів.

– Запорізька область зростила велику кількість спортсменів, 124 з яких змагалися на Олімпійських іграх. Наші земляки за час незалежності вибороли 21 олімпійську нагороду, – зазначає **начальниця управління молоді та спорту Запорізької обласної державної адміністрації Наталія Власова**.

Завдяки виступу збірної на чемпіонаті Європи-2023 вперше в історії Україна виборола право змагатися на Олімпіаді з футболу: у складі збірної команди й вихованець запорізького ФК «Металург» **Олександр Драмбаєв**.

Літня Олімпіада-2024 проходитиме в Парижі **з 26 липня по 11 серпня**. У ній візьмуть участь 10500 спортсменів із 206-ти країн світу. Учасники змагатимуться у 32-х видах спорту та виборюватимуть 329 комплектів медалей.

Глина, шамот та піч переплавляють емоції на шалену творчу енергію

"НАПЕРЕДОДНІ Зелених свят завершилося навчання групи «Кераміка для дорослих». Маємо гарні здобутки і багато вражень", – поділилася у Facebook **викладачка Запорізької дитячої художньої школи Лариса Жолудь**.

Роботи студійців, які займалися усього два місяці, й насправді вражаючі. До речі, свої твори, які пройшли гартування у печі, не відразу пізнали й учні: досвід чарівного перетворення мали найкращі вироби, а обережна рука майстра Олександра Жолудя додала чи не кожній неповторної рисочки.

Директорка ЗДХШ Світлана Пєшикова вручила студійцям сертифікати як свідоцтво про отримання знань з основ кераміки. Та це не лише нові вміння, це й спогади! Творчість, робота з пластичним матеріалом, начисто вивітрювали тривоги та паніку. Таке оновлення та перезавантаження безцінні у наші часи.

Привітала колег та учнів і **викладачка художньої школи, мистецтвознавиця Людмила Давиденко:** *"Вражаючі досягнення групи! …Вітаю з прекрасним завершенням чергового навчального етапу!"*.

Сподіваємось на повернення до глини та гончарного круга – вже восени.

Інеса АТАМАНЧУК,
фото **Миколи БАРИШЕВА**

Модульне містечко продовжує приймати вимушених переселенців

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ у **Запорізькій міськраді**, зараз там проживає понад 250 вимушених переселенців. Це мешканці Донецької та Луганської областей, а також жителі тимчасово окупованих територій Запорізької області. Самотні люди проживають у модулях-гуртожитках, родинам надають сімейні блоки. Кожен будиночок оснащений усім необхідним для проживання та побутовою технікою. Обслуговування проводять фахівці КП «Запоріжремсервіс», на балансі якого знаходиться модульне містечко. Наразі в ньому є 18 вільних місць. А від початку повномасштабного вторгнення рф у містечку отримували прихисток більше 2000 людей.

ЗАГАЛОМ, як повідомляють **у мерії**, нині в місті є дев'ять комунальних місць компактного проживання для вимушених переселенців. Також функціонують шелтери, якими опікуються благодійні організації.

НАГАДАЄМО, модульне містечко було відкрите у Запоріжжі в лютому 2015 року. Проект був реалізований німецьким товариством міжнародного співробітництва «GIZ» за підтримки Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Вартість будівництва становила 2,5 мільйона євро.

Підготувала
Олена АХІНЬКО

Стартували вступні переговори ЄС з Україною

ВІДБУЛАСЯ перша Міжурядова конференція про вступ України до ЄС: 25 червня в Люксембурзі міністри з питань Європи усіх держав-членів ЄС та українська урядова делегація оголосили про формальний старт вступних переговорів з нашою країною. Про це пише у статті «ЄС відкрив сторінку історії. Що дають Україні переговори про вступ та які виклики попереду» **головний редактор «Європейської правди» Сергій Сидоренко**.

Пропонуємо познайомитися з його думками про найближчі наступні події.

"У найближчі півроку публічних подій за цим треком не буде. На наступні місяці припадає головування в Раді ЄС не надто дружньої до України Угорщини, а також зміна влади в Євросоюзі, призначення нового єврокомісара з питань розширення, формування його команди тощо. Крім того, підготовка до наступних кроків об'єктивно потребує часу.

А от початок 2025 року стане новим вікном можливостей для України.

Від 1 січня в Раді ЄС головуватиме Польща. Для того, щоб справді вести перемовини щодо адаптації України до права ЄС, треба відкрити перші переговорні глави – і це ми розраховуємо зробити за польського головування.

Першими відкриють одну або кілька глав із «засадничого блоку» – наприклад, главу про правосуддя, або свободи і безпеку, або держзакупівлі. Це рішення, як кажуть у Брюсселі, ще не ухвалене.

А далі швидкість значною мірою залежатиме від нас.

І від того, який прогрес ми покажемо у втіленні цільових індикаторів за першими «засадничими главами», залежить те, як швидко ЄС відкриватиме наступні переговорні розділи та глави.

Якщо ж Київ імітуватиме євроінтеграцію замість проведення реформ – то й прогресу в переговорах не буде, а буде стагнація, як у держав Західних Балкан.

*"**Прогрес у кластері фундаментальних реформ визначатиме загальний темп переговорів і братиметься до уваги під час ухвалення рішення про відкриття або закриття нових кластерів або розділів**", – кількаразово підкреслює переговорна рамка.*

Щоби втілити найближчі плани і встигнути почати переговори у «польському вікні», Київ також має серйозно попрацювати. Півроку між першою Міжурядовою конференцією та відкриттям перших глав – це дуже амбітна мета.

За цей час Україна спільно із ЄС має завершити скринінг усіх «засадничих глав» [аналіз українського законодавства на відповідність праву ЄС].

Далі – сформувати й погодити з Єврокомісією кілька планів дій [тобто планів реформ із індикаторами виконання] для розділів щодо верховенства права, захисту меншин, функціонування демократичних інститутів, реформування державного управління тощо.

Жодна з держав, що ведуть вступні переговори зараз, не проводила цю роботу в настільки стислі строки – але в уряді впевнені, що мета є реальною".

Повністю статтю Сергія Сидоренка від 25 червня можна прочитати в розділі **«Статті»** на порталі **«Європейська правда»**.

Європа інвестує в доступне та енергоефективне майбутнє України

НАПРИКІНЦІ ЧЕРВНЯ українські високопосадовці, представники муніципальної влади та громадянського суспільства зустрілися з представниками ЄС та міжнародних фінансових інституцій для обговорення поточних реформ у житловому секторі України.

Розроблення всеосяжної стратегії та рамок для житлового сектору в Україні спрямоване на забезпечення інклюзивного та енергоефективного підходу, який задовольняє суттєві потреби українського народу та відповідає курсу ЄС. Водночас важливо задовольнити як короткострокові, так і довгострокові потреби всіх українців у сталому та доступному житлі.

Тому на заході обговорювали виклики та можливості, пов'язані з поточними реформами в житловому секторі України. Це надало платформу для обміну досвідом із практичних аспектів житлової реформи та уроками, отриманими від реалізації житлових програм. Також була можливість обговорити співпрацю між національними, місцевими та громадськими представниками, а також міжнародними донорами та МФІ.

Керівник відділу енергетики, інфраструктури та навколишнього середовища Представництва ЄС в Україні Жослен Корне зазначив: *"Систематичні обстріли російськими військами цивільної інфраструктури, зокрема, багатоквартирних будинків, значно збільшили потребу в житлі для українців. ЄС вирішує це питання різними способами. Як через підтримку реформ у житловому секторі, що входять до Плану України від українського уряду, так і через надання гарантій та змішаного фінансування для інвестицій для відновлення пошкоджених війною будівель та будівництва нового доступного житла. Вкрай важливо, щоб український уряд зміцнював роль об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у плануванні та реалізації цих майбутніх проєктів, забезпечуючи, щоб голоси окремих власників житла були почуті та мали пріоритет".*

ДОВІДКОВО

Найнагальнішою проблемою для понад мільйона внутрішньо переміщених осіб є доступ до безпечного та доступного житла. Загальна потреба у реконструкції та відновленні житлового сектору становить 72,8 мільярда євро, згідно зі Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення, оновленою в лютому 2024 року Світовим банком, урядом України, Європейським Союзом та ООН.

Джерело
Представництво ЄС в Україні

Відбудувати краще, ніж було

Шість інвестиційних критеріїв для сталого відновлення будівель в Україні

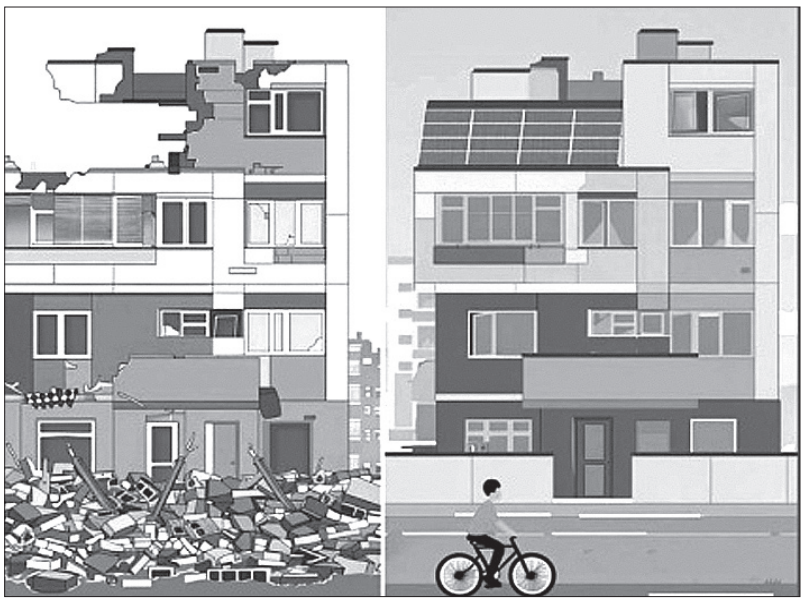

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ завдала величезної шкоди Україні на багатьох рівнях. Нещодавня оцінка Світового банку показує, наскільки сильно постраждав житловий фонд України від війни. Лише у житловому секторі загальна вартість збитків, за оцінками, перевищує 55,9 млрд дол., тоді як для відновлення необхідно понад 80,3 млрд дол.

Заходи з відновлення України та фінансування її відбудови вже обговорюються українським урядом та міжнародними партнерами. Попри те, що гарантування негайної допомоги людям, які її потребують, та забезпечення сталого економічного зростання в довгостроковій перспективі є чіткими пріоритетами, відновлення житлового фонду України у сталий та енергоефективний спосіб зміцнить всю національну енергетичну систему та зробить її адаптованою до потреб майбутнього.

Відбудова України відповідно до принципів екологічної сталості має низку очевидних переваг:

✓ це підвищить енергетичну безпеку та енергетичну незалежність України;

✓ зміцнить позиції України як майбутньої країни-члена ЄС;

✓ покращить якість життя населення, а також допоможе зменшити енергетичну бідність.

Ситуація в Україні не є типовим випадком відновлення та спорудження нових будівель – оскільки йдеться про усунення колосальної шкоди, завданої війною. Отже, при відновленні необхідно буде точно визначити, якої шкоди було завдано будівлям, щоб вжити відповідних заходів у відповідь.

З огляду на це у **звіті** Buildings Performance Institute Europe [BPIE*] **«Відбудувати краще, ніж було. Шість інвестиційних критеріїв для сталого відновлення будівель в Україні»**, перекладу якого сприяв DiXi Group, викладено шість критеріїв, якими слід керуватися для сталого відновлення житлового фонду України.

- Інвестиції повинні бути спрямовані на проєкти, які враховують мінімальні вимоги до енергоефективності окремих елементів будівлі.
- Будівлі, пошкоджені під час війни, не підлягають жодним виняткам щодо застосування мінімальних вимог до енергоефективності.
- Інвестиції повинні бути спрямовані на проєкти, які охоплюють технічні системи будівлі, що базуються на рішеннях із відновлюваної енергетики.
- Інвестиції необхідно спрямовувати на проєкти, які покращують усі енергетичні характеристики будівель
- Інвестиції повинні бути спрямовані на проєкти, які підтримують адаптацію до зміни клімату.
- Інвестиції варто спрямовувати на проєкти, які вирішують питання циркулярності використання матеріалів.

Документ є закликом до всіх учасників, які є частиною процесу відновлення України. Він спрямований насамперед до міжнародних донорів, заохочуючи їх до виділення фінансування на проєкти з відновлення, які відповідають високим стандартам з енергоефективності, відновлюваної енергетики, адаптації до зміни клімату та циркулярності.

Документ наводить рекомендації і для українського уряду, в яких наголошується на необхідності прискорення імплементації нормативно-правової бази з енергоефективності та стандартів сталого будівництва.

*BPIE [Європейський інститут ефективності будівель] – провідний незалежний аналітичний центр з питань енергетичних характеристик будівель. Наше бачення – це кліматично нейтральне забудоване середовище, що відповідає амбіціям Паризької угоди і підтримує справедливе і стале суспільство. Ми надаємо заснований на даних і практичних діях аналіз політики, консультації та підтримку у впровадженні особам, які приймають рішення в Європі та в усьому світі. www.bpie.eu

Переклад матеріалу українською мовою забезпечив **аналітичний центр DiXi Group та за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».**

Випуск підготувала Ганна **ЧУПРИНА**

Три дива України, що воює

Яким бачать поступ українських реформ європейці?

НА МИНУЛОМУ ТИЖНІ, 25 червня, відбулася міжурядова конференція Ради ЄС, яка дала офіційний старт переговорам про вступ України та Молдови в Євросоюз. Втім, ця приємна новина не повинна привести українців до «запаморочення від успіхів».

Українські журналісти, як ніхто інший, не мають ілюзій щодо швидкості цього процесу. Але завжди цікаво почути та погляд ззовні. Тому на тренінгу для регіональних медіа «ЄС: просто про складне. Вінниччина», який відбувся за підтримки Представництва ЄС в Україні, вони чекали на зустріч з пані **послом ЄС в Україні Катаріною Матерновою**, аби дізнатися: яким вона бачить стан українського реформаторства?

Питання було за адресою: пані Матернова до призначення послом вісім років була заступницею керівника Генерального директорату з питань сусідства та переговорів про розширення [DG NEAR]. А реформи з метою поглиблення демократії для переговорів про розширення завжди були ключовими. На початок повномасштабного вторгнення Катаріна Матернова працювала також у групі підтримки України, серед завдань якої була, зокрема, і підтримка реформи децентралізації та створення багаторівневої системи управління, яка є прозорою, підзвітною та відповідає на потреби громадян України.

Розповідаючи про зміни у сприйнятті європейцями нашої країни від лютого 2022 року, пані Матернова зауважила: *"Вражає, що Україна є стійкою, не тільки б'ється за виживання, але й проводить реформи – антикорупційну, суддівську та інші, і має великий прогрес"*.

Журналісти, які досить часто витягують на світ божий корупційні оборудки як на місцевому, так і центральному рівні, виявляють неміч судової системи, розповідають про загрози демократії під прикриттям воєнного стану, – дещо здивувалися. Та наступні слова пані Катаріни пояснили: живучи два з гаком роки у жахах війни, ми поки що не можемо оцінити пройдений шлях у ретроспективі.

Катаріна Матернова перш за все сказала про три дива, які вона відкрила для себе в Україні, що воює.

*"**Перше** – це «Укрзалізниця». Те, що під час війни вагони прибрані та чисті, і є змога переміщатися не тільки всередині країни – це диво.*

***По-друге**, це ваша банківська система. Яка, зокрема, дала можливість волонтерам на початку повномасштабного вторгнення швидко збирати кошти на підтримку армії.*

***Третє** диво – це українська IT-сфера. Я не знаю жодного уряду, який був би настільки цифровізованим, як український. Зараз навіть естонці – піонери у наданні державних цифрових послуг – переймають досвід «Дії». І цифровізація допомагає пришвидшити виробництво, у тому числі дронів".*

Щодо болючих питань з приводу корупції та судової системи, то пані Катаріна також запропонувала ретроспективний погляд.

Вона нагадала, що судова реформа просувається: від чверті до третини суддів пішли з роботи, запрацювала Вища кваліфікаційна комісія, і нещодавно було оголошено про призначення ста нових суддів.

Так само не стоїть на місці і боротьба з корупцією.

"До повномасштабного вторгнення корупція толерувалася суспільством, вона була, так би мовити, частиною гри. У порядку денному життя українців вона займала не дуже вагоме місце. Зараз ми бачимо, що першими запитами від суспільства йдуть безпека, відсутність корупції, добробут. З 2013-го до 2023 року Україна піднялася на 40 позицій у несприйнятті корупції. Тобто, прогрес очевидний: ситуація змінилася – і люди не хочуть повертатися назад. Це створює тиск суспільства на державу.

У конкретних сферах корупцію усунено. Наприклад, у згаданій банківській сфері. Кілька років тому неможливо було отримати кредит без хабара, а зараз це нікому й на думку не спадає.

А головне… До повномасштабного вторгнення ЄС дивився на Україну крізь лінзу росії. Мовляв, це не справжня держава, бо там стільки корупції. Якби це було так, то Україна впала би. А вона вистояла і стоїть надалі.

Ми дійшли згоди, що вибори не будуть проведені раніше, ніж за півроку після завершення військового стану. І європейське законодавство буде підтримано усіма українськими політичними силами", – підсумувала **Катаріна Матернова**.

Це означає, що на шляху до ЄС нас чекають роки праці над продовженням реформ і зміцненням демократії. Навіть під час війни.

Ганна ЧУПРИНА,
фото **авторки**

ІСТОРІЯ ГО «ХВИЛЯ ДОПОМОГИ»

Велика родина донеччан у Запоріжжі

У ЗАПОРІЖЖІ щодня відбуваються маленькі дива завдяки громадській організації «Хвиля допомоги», яку очолює натхненний та невтомний Олег Власов. Щодня на сторінках Центру підтримки ВПО Волноваського району «Пліч-о-пліч» та ГО «Хвиля допомоги» з'являються актуальні повідомлення про нові досягнення та події. Щотижня оновлюється інформація про виконану роботу, показуючи, як багато може зробити згуртована команда небайдужих людей.

Організація з першого дня свого існування взяла на себе важливу місію – підтримку внутрішньо переміщених осіб [ВПО] з Донецької області: реєструють новоприбулих, видають продуктові набори, дитяче харчування, засоби гігієни та вживаний одяг. Співпраця з благодійними фондами «Право на захист» та «Десяте квітня» забезпечує юридичну підтримку, а спеціаліст від Гуманітарної місії «Проліска-Запоріжжя» надає психологічні консультації, що особливо важливо для людей, які пережили травматичний досвід.

Олег Власов, людина великого серця, залишив Донеччину ще у 2014 році, але повернувся до матері у Волноваху на деякий час. У 2022 році, коли війна знову змусила людей шукати прихисток, Олег переїхав до Запоріжжя. Його невтомна енергія та бажання допомагати не залишилися непоміченими. Разом з Олександром Павленком та ГО «Народна допомога» вони організували харчування та гуманітарну допомогу для біженців. У серпні 2022 року, коли великий хаб, який діяв у KOZAK PALAZ припинив діяльність, Олег та його команда взяли на себе відповідальність за підтримку ВПО з Волноваського району. До них почали звертатися люди з усієї Донецької області. Завдяки підтримці райадміністрації та військової адміністрації вдалося створити Центр підтримки ВПО Волноваського району в Запоріжжі. Згодом до його діяльності приєдналася ГО «Хвиля допомоги», яка тепер піклується про ВПО з усієї Донецької області.

Сьогодні організація підтримує понад 3000 зареєстрованих ВПО з Донецької області. Команда, що складається з десяти волонтерів, працює безкоштовно, але з величезним ентузіазмом. *"Це наша велика родина, а в родині всі радощі та біди – спільні"*, – каже **Олег Власов**, висловлюючи вдячність своїм волонтерам за їхню щоденну працю.

«Хвиля допомоги» не зупиняється на досягнутому. Вони шукають нові можливості для підтримки внутрішньо переміщених осіб з Донецької області, підписують меморандуми, об'єднуються з іншими організаціями.

Олег Власов розповідає про численні програми та проєкти, які організація вже реалізувала та продовжує впроваджувати. Серед них – курси з цифрової грамотності для людей старше 60-ти років, заняття з дітьми, а також культурні заходи, які стають можливими завдяки співпраці з місцевими театрами, цирком та філармонією. Ці ініціативи допомагають адаптуватися та заспокоювати людей, знаходити нові сенси та радість у житті.

У Запоріжжі люди з великим серцем допомагають тим, хто потребує підтримки. І їхні зусилля не залишаються непоміченими. Велика родина донеччан у Запоріжжі продовжує жити, підтримувати та надихати один одного на нові досягнення.

- Адреса хабу: **вул.Гоголя, 64**.
- Графік роботи: **понеділок – п'ятниця** з **10.00** до **14.00**.
- Сторінки у соцмережах та сайт:

https://www.facebook.com/profile.php?id=100093104461614
https://t.me/volnovaha_narodnadopomoga
https://sites.google.com/view/xvila-dopomogi/

Запрацювала е-Карта послуг для ветеранів війни: як нею скористатись

ЗАПОРІЗЬКІ ВЕТЕРАНИ війни можуть скористатися корисним сервісом, який надає можливість знайти послуги, що пропонують держава, недержавні й міжнародні організації. Про це повідомляє **Міністерство у справах ветеранів України**.

е-Карта ветеранів доступна на платформі **е-Ветеран**. Нею можуть скористатись як ветерани, так і їхні родини та сім'ї загиблих захисників.

Користувачі на сайті можуть відфільтрувати інформацію за:

✓ місцем надання послуг у областях та громадах;

✓ типами послуг;

✓ їхнім описом, категорією отримувачів та умовами надання.

Вже зараз на сайті вказано понад 9000 послуг: від психологічної підтримки, медичних програм, патріотичного виховання, мистецтва до всього необхідного для розвитку ветеранських об'єднань та підприємницьких ініціатив ветеранів.

Вже зараз на сайті вказано понад 9000 послуг: від психологічної підтримки, медичних програм, патріотичного виховання, мистецтва до всього необхідного для розвитку ветеранських об'єднань та підприємницьких ініціатив ветеранів.

е-Карта є динамічною та оновлюється щоденно.

Як змінилося життя у Вільнянській громаді Запорізького району? Що найбільше хвилює вільнянців і які проблеми доводиться вирішувати місцевій владі? «МИГ» побував нещодавно у Вільнянську і спробував знайти відповіді на ці запитання.

Вільнянська громада на третьому році повномасштабної війни

“До складнощів воєнного стану майже адаптувалися…”

Вільнянськ розташований менше ніж за 80 кілометрів від лінії фронту. Однак сьогодні тут відносно спокійно. На перший погляд взагалі може здатися, що місто живе звичайним мирним життям. Якби не постійні сигнали повітряних тривог, сліди руйнувань від російських обстрілів і загалом високий рівень емоційного напруження, що буквально витає в повітрі.

Незважаючи на будній день і нестерпну спеку, у центрі міста було доволі багатолюдно. Принаймні, в парку, що розташований поблизу міського ринку, не виявилося жодної вільної лавки. Навмання заговорила з трьома приятелями-пенсіонерами, які вели про щось жваву бесіду. З’ясувалося, що всі троє живуть у приватному секторі, до сигналів тривоги [а звучать вони по кілька разів на день] давно звикли й особливої уваги на них не звертають. Зауважили, що надійного укриття все одно немає, а підвал чи погріб від ракет не врятують. Тому розраховують на вдачу. Хоча й розуміють, що вона будь-якої миті може відвернутися.

Так, досі живі в пам’яті ті страшні події, які сталися в листопаді 2022 року. О четвертій годині ранку 17 листопада на першому році повномасштабної війни росіяни завдали по Вільнянську три удари ракетами С-300. Одна з них влучила у двоповерховий житловий будинок і повністю його зруйнувала. Усі десять осіб, які в той момент у ньому перебували і мирно спали, загинули. Зокрема, троє дітей.

– Я потім їздив на місце трагедії, оскільки добре знав кількох мешканців цього будинку, – каже один із моїх співрозмовників. – *Від будинку нічого не залишилося, взагалі нічого, крім дрібних уламків. Там не було жодного шансу хоч комусь врятуватися. Це страшно, й усвідомити таке дуже важко…*

А всього за тиждень, 23 листопада 2022-го, російська ракета влучила в пологове відділення Вільнянської лікарні. Внаслідок чергової терористичної атаки загинув малюк, якому було лише два дні від народження. Також постраждали породіллі та медперсонал. Лікар, який чергував того дня, згодом отримав інвалідність – навіть після лікування та тривалої реабілітації він більше не може працювати за фахом.

Потім були ще обстріли та руйнування.*

Але загалом на третьому році повномасштабної війни вільнянці більш-менш пристосувалися до нових умов і навчилися досить швидко адаптуватися до змін. У тому числі до стабілізаційних відключень світла.

– Ми вже проходили через таке, – зазначає той самий пенсіонер-співрозмовник. *– У мене тепер узагалі є вдома генератор, який придбав син. Він займається виготовленням соняшникової олії, обладнав невелику олійницю.*

За словами пенсіонера, виживати дрібному бізнесу зараз дедалі складніше – занадто високі витрати. Але їхня сімейна олійня поки що тримається, хоча обсяги виробництва і продажів упали.

“Об’єм продажів упав, але ми працюємо…”

Про зниження рівня продажів говорять і підприємці з вільнянського ринку.

– Торгівля йде дуже мляво, – зазначає **Любов Іванівна**, яка продає літнє пляжне взуття та одяг для дому – халати, майки тощо. Сама вона мешкає у Малокатеринівці, але торгувати приїжджає до Вільнянська – незважаючи на те, що через хворі ноги пересуватися може тільки за допомогою ходунків.

– Пенсія в мене невелика, – каже Любов Іванівна, *– тому навіть незначний додатковий дохід зайвим не буде. Та справа навіть не в грошах! Гірше немає, ніж сидіти вдома в чотирьох стінах. А тут я весь час серед людей. Діти мене розуміють і допомагають – привозять із товаром, а потім відвозять додому…*

Практично порожнім виявився м’ясо-молочний павільйон ринку. Я нарахувала всього трьох продавців і пару покупців.

– У будні дні торгівлі зовсім немає, – поскаржився **продавець «молочки» Анатолій,** – але я все одно приїжджаю – товар швидкопсувний.

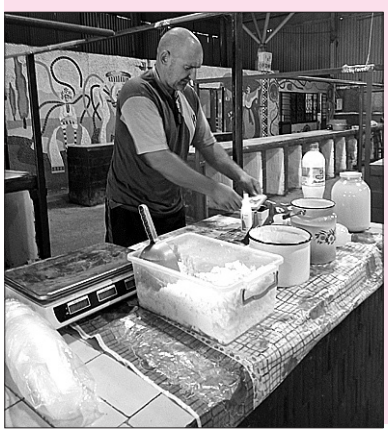

Продавець розповів, що останнім часом утримання худоби обходиться дуже дорого. Після продажу молока та домашньої сметани прибутку майже ніякого.

– Мені 50 років, 30 із них займаюся вирощуванням корів і виробництвом домашніх молочних продуктів, – каже Анатолій. *– Зараз дуже складно, але я не можу все кинути і пустити своїх корівок під ніж. Дуже шкода їх, вони ж майже, як члени сім’ї. Тому буду продовжувати…*

Треба зазначити, що далеко не всі з вільнянців ішли на контакт. Деякі взагалі ставляться до «не місцевих» вкрай підозріло. І це теж прикмета воєнного часу. Так, одного з торговців на ринку не переконало навіть моє журналістське посвідчення, і він тут же повідомив «куди треба» про появу незнайомців. Уже за кілька хвилин до нашої редакційної бригади під’їхали поліцейські. Вони перевірили документи, «досьє» в електронній базі і, переконавшись, що все гаразд, побажали успішної роботи. Але яка пильність і оперативність!

Відбудова: терористичні атаки РФ вільнянців не зламають!

За словами **голови Вільнянської громади Наталії Мусієнко**, наразі до складу громади, окрім міста Вільнянськ, входить ще 15 сіл. Загальна чисельність населення – майже 17 тисяч осіб. З них 3440 – вимушені біженці переважно з Оріхова, Гуляйполя та міст і сіл Донецької області.

На жаль, з початку повномасштабного вторгнення внаслідок російських терористичних атак на території громади є руйнування, загиблі та постраждалі.

Зокрема, у місті Вільнянськ, станом на початок 2024 року, пошкоджено більше 30-ти приватних та 11 багатоквартирних житлових будинків, заклади освіти, елеватор, багатопрофільна лікарня тощо. Але, завдяки допомозі благодійних організацій та закордонних партнерів, частина пошкоджених об’єктів відбудовує-ться.

– Ми плідно співпрацюємо з такими громадськими організаціями та міжнародними донорами, як «ADRA Ukraine», Норвезька служба у справах біженців, Данська рада у справах біженців в Україні [DRC], благодійні фонди «Карітас Запоріжжя», «Право на захист», «Єдність за майбутнє», «DORCAS», «Схід SOS», «Запорізька платформа спільних дій», різноманітні структури ООН, – відзначає голова громади. *– Завдяки цій співпраці отримуємо будівельні матеріали, генератори, гуманітарні продуктові набори для ВПО та постраждалих від обстрілів, комп’ютерне обладнання тощо.*

Наталія Мусієнко розповіла, що роботи з відновлення лікарні проводять коштом благодійників із Німеччини, Нідерландів та країн Балтії. Вже ремонтують лікувальний корпус, відділення терапевтичне та реанімації. На черзі – дитяче відділення. А ось пологове відділення, яке російською ракетою було зруйновано вщент, підлягає лише демонтажу.

Також лікарні потрібне надійне укриття. З вирішенням цього питання особисто пообіцяв допомогти голова ЗОВА Іван Федоров – під час візиту до Вільнянська наприкінці травня цього року.

Укриттів потребують і більшість освітніх закладів міста.

– У нас чотири заклади загальної середньої освіті і три дошкільної, — розповідає **голова відділу освіти та культури Вільнянської громади Лариса Ганова.** – *Заклади дошкільної освіти взагалі не мають укриттів. У двох школах укриття були відремонтовані і частково реконструйовані. Так, у ліцеї «Успіх» в укритті проведено нове освітлення, вентиляція та зонування. Тепер тут одночасно можна розмістити шість класів.*

А ось найстаріший у місті ліцей «Потенціал», де навчається понад 480 учнів, укриття не має, зазначає посадовиця. Але обласною владою вже прийняте рішення збудувати поруч «підземну школу», щоб відновити у ліцеї очне навчання.

Ще одна проблема громади, за словами Наталії Мусієнко, – нестача питної води. Тому зараз у закладах освіти встановлюють великі резервуари з питною водою. Крім того, у травні за кошти Державного бюджету розпочалась реконструкція старого водогону. Новий водогін має з’єднати місто Вільнянськ і селище Новомиколаївка та забезпечити водою 50 тисяч жителів громади.

Світлана ШКАРУПА,
фото **авторки**

Закінчення – на 8-й стор.

***МИНУЛОЇ СУБОТИ, 29 червня, коли матеріал уже був готовий до друку, російські нелюди знову завдали ракетного удару по Вільнянську. Постраждали об’єкт критичної інфраструктури, магазини, житлові будинки у центрі міста. Внаслідок влучань семеро людей загинули, з них троє дітей, 38 осіб дістали поранення, зокрема дев’ять дітей.**

А вранці того ж дня, всього за кілька годин до ракетної атаки, вільнянці провели в останню путь свого земляка, 38-річного Ігоря Мусієнка, – єдиного сина очільниці Вільнянської громади Наталії Мусієнко. Ігор загинув на фронті під час виконання бойового завдання. У нього залишилися дружина і троє доньок.

Вічна пам’ять Герою-захиснику та мирним вільнянцям, які стали жертвами російської агресії!

Щире співчуття рідним та близьким!

ПЕРСПЕКТИВА

Взаємна підтримка – це реабілітація

Розмова у Матвіївському ІРЦ

ПРОГУЛЮЮЧИСЬ Матвіївкою – від лавандового поля повз трояндову виставку садового центру Rozina центральною вулицею селища, ми із **місцевою депутаткою Тетяною Сус** дісталися інклюзивно-ресурсного центру.

Матвіївський ІРЦ – комунальна установа, колишня місцева амбулаторія.

– *Амбулаторія була стара, територія захаращена, туалет на вулиці…* – розповідає мені Тетяна. – *Модернізацію зробили за рахунок гранту, сільська рада написала заявку, і виграла.*

Громада Матвіївки за умовами гранту надала десять відсотків від кошторису, тож ремонт та переобладнання амбулаторії профінансували здебільшого Міжнародна організація з міграції та канадське Міністерство закордонних справ, торгівлі і розвитку.

“За рахунок цих коштів ми повністю відремонтували амбулаторію. Тепер можемо надавати медичні послуги на сучасному рівні”, – продовжує пані Тетяна.

Не всі мешканці це відразу зрозуміли: ну, все, мовляв, забрали амбулаторію під якусь інклюзію… Питали: а хто її буде утримувати? Хто буде платити зарплату цим спеціалістам? А нащо воно треба?

Так ось. Робота ІРЦ підтримується за рахунок гранту. Та навіть коли термін дії його закінчиться, матвіївці матимуть сучасне відремонтоване приміщення медичного призначення. А от важливість саме ресурсного центру в часи війни нині важко переоцінити. Тому, сподіваємось, робота ІРЦ продовжиться…

Підіймаємось сходами, а можемо й перевірити комфортний в’їзд до центру для дитячих колясок, інвалідних візочків та й для літніх людей із ціпком. …У Запоріжжі, на жаль, деякі установи прилаштували поруч із входом карколомні спуски, наче в парку для атракціонів. У Матвіївському ІРЦ все зробили на совість.

У колишній амбулаторії затишно та охайно. Ресурсний центр відповідає запитам часу. Це зручність, звична для Європи, яка піклується про доступ до послуг усіх громадян, підтримуючи рівні можливості. Про це ми поговорили у кабінеті **Наталії Ушакової, керівниці ІРЦ**. Організація роботи із дітьми, яким потрібна психологічна, реабілітаційна, коригуюча допомога, – її парафія.

Графік прийому розписаний чи не на місяць наперед. Мешканці

А ще у Матвіївці чекають на нашу газету: 200 безкоштовних примірників швидко потрапляють до читачів

Матвіївки вже оцінили можливість отримати послуги на місці, а не їхати в Запоріжжя до не завжди безкоштовних клінік. Бо діти поруч із війною, діти, які покинули рідні місця та звикають до нового місця разом із родинами, наразі емоційно та психологічно травмовані. Хтось впорається самотужки, а комусь потрібна допомога.

– *Люди не розуміють, що таке інклюзія, бо навіть дорослі думають, що це лише дитячий заклад або тут чи не психлікарня*, – говорить Тетяна Сус, та розповідає про допомогу, яку вже змогли тут отримати пацієнти. – Доступні і корекція мовлення завдяки логопедичним заняттям, і полегшення доопераційного стану дитинки в ортезі, масаж і гімнастика від реабілітолога [чекаємо на післяопераційну роботу], й адаптація дітей, обмежених у спілкуванні… Та маємо зрозуміти, наскільки вже наразі потрібна психологічна підтримка дорослим.

– *Нервовість дитячого середовища через війну зросла*, – сумно підсумовує пані Наталія. – *Та підтримки потребують і батьки. Вони іноді не згодні, не можуть сприйняти дитячі діагнози, тому доводиться працювати і з ними.*

У кабінетах логопеда і реабілітолога – яскраве та зручне обладнання. Маленькі пацієнти ІРЦ вже потупцяли ніжками по ортопедичних килимках, помандрували по розвиваючих лабіринтах. Поступово приходить розуміння, наскільки робота ІРЦ важлива та помічна.

А до того ж тут вітається та підтримується рухливість, спілкування. Школи й садочки нині закрити, тому для дітей це можливість соціальних контактів, радості від гри та порозуміння. Дитина може погратися такими цікавими речами, яких вдома немає.

– *Обладнання, отримане за грантом, ще не все змонтоване, готуємо відкриття декількох кабінетів*, – до нашої екскурсії приєднується **Алла Кісіль, начальниця відділу освіти Матвіївської сільради**. – *На першому занятті діти ще принишклі, обережні, а з другого їх не забрати: плачуть, коли за ними приходять батьки. Бо Наталія Вікторівна як почне з ними займатися та гратися, як захопляться! Урок триває сорок хвилин, а вони й годину не можуть зупинитися.*

– *Чи потрібні ще іграшки?* – діловито питає пані Тетяна.

– *Потрібні*, – одразу погоджується пані Наталія. – *Такі, щоб можна було мити та дезінфікувати…*

Волонтерство не призупиняється ні на день. Шукаємо разом можливості бути корисними, згадуємо, що маємо у хабах та волонтерських центрах. Матвіївці отримували допомогу для нових мешканців, які покинули свої домівки через війну та налагоджують побут у селі. Постільну білизну та посуд від «Меморі86» згадують із вдячністю: “Обняла подушку – та ніби вдома…” Можна сказати, що це теж психологічна реабілітація.

А пані Алла говорить про потребу у музичних інструментах: у Матвіївській школі вони геть старенькі. Може, час писати новий грант? Або подивитися, чим можемо поділитися…

Інеса АТАМАНЧУК,
фото **авторки**

В області збудували першу енергонезалежну модульну лікарню

НОВИЙ модульний діагностичний центр працює на території клініки «Сімейний лікар Широківської громади». Медичні послуги тут зможуть отримувати мешканці Широківської, Долинської та Біленьківської громад, а також правобережної частини міста Запоріжжя. Це більше ніж 100 тисяч осіб, в тому числі понад 10 тисяч вимушених переселенців.

“Для всіх, хто має підписану декларацію з сімейним лікарем Клініки, послуги за його направленням будуть надаватись безоплатно. А послуг буде багато: нова лікарня устаткована 18-ма кабінетами медичних спеціалістів: функціональна діагностика [ЕКГ, ЕЕГ, УЗД тощо], лабораторні аналізи, кабінет терапевта, ЛОР, офтальмолог, гінеколог, хірург, маніпуляційний та консультаційний кабінети, фізіотерапія тощо”, – зазначають у громаді.

Модульна лікарня має не тільки медичне обладнання для первинної та планової

спеціалізованої допомоги, а й зможе надавати деякі послуги високоспеціалізованої медичної допомоги.

Лікарня зведена з модульних конструкцій, які відповідають європейським стандартам енергоощадження. Побудовано сонячну електростанцію із встановленою потужністю 72 кВт. Вона розрахована на забезпечення безперебійного функціонування всього наявного медичного обладнання у збудованих модулях [без урахування потреб опалення]. Для аварійного енергопостачання лікарні також встановлений сучасний дизельний генератор потужністю 160 кВт разом з резервом палива. Заклад захищений бар’єрами HESCO, які мають уберегти лікарню від уламків при можливих обстрілах.

Загальна вартість збудованої модульної лікарні – 58 мільйонів гривень. Це вже шоста модульна лікарня в Україні, яку профінансував уряд Німеччини в рамках проєкту «Спеціальна програма підтримки України/EU4ResilientRegions» і здійснюється GIZ Ukraine.

Аналогічні медзаклади вже працюють у Чернігові, Тростянці [Сумська обл.], Перещепиному [Дніпропетровська обл.], Березанці [Миколаївська область] та Львові.

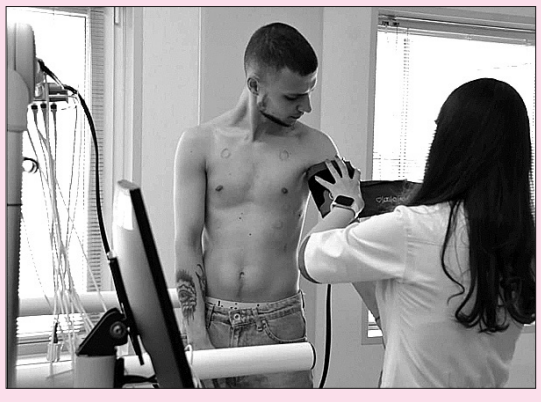

Ще більше родин із дітьми зможуть отримати послугу «Муніципальна няня»

ВІДПОВІДНО до оновленої постанови уряду, розширюються категорії дітей, на які поширюватиметься послуга, а саме:

✓ діти до 3-х років внутрішньо переміщених осіб [які не мають тяжких хвороб];

✓ діти до 6-ти років, які потребують додаткового догляду [раніше входила категорія дітей з тяжкими хворобами лише віком до 3-х років];

✓ діти до 6-ти років, у кого один з батьків є особою з інвалідністю I чи II групи [раніше – це діти віком до 3-х років];

✓ діти до 6-ти років, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити функціонування закладів дошкільної освіти [території Запорізької, Донецької, Харківської, Херсонської, Сумської та Чернігівської областей].

Нагадаємо, **орієнтовний середньомісячний розмір відшкодування вартості послуги «муніципальна няня» у 2024 році складає 7100 гривень.**

Олена АХІНЬКО

ТАК ЖИВЕМО

Як працює «Армія відновлення»

ВОРОГ ПОСТІЙНО обстрілює громади нашої області, руйнує домівки, школи, підприємства, енергетичні об'єкти тощо.

Але «Армія відновлення», що діє на Запоріжжі, тримає тил та працює над відбудовою зруйнованих будівель і допомагає вистояти у скрутних обставинах сьогодення.

– Наразі люди, які з різних причин залишились без роботи, долучаються до виконання суспільно корисних робіт з відбудови країни, – розповіла **в.о директорки Запорізького обласного центру зайнятості Тетяна Заліпяцька**. *– На Запоріжжі суспільно корисні роботи пропонують зареєстрованим безробітним 22 роботодавці нашого краю, з-поміж них комунальні підприємства м. Запоріжжя, територіальні громади. Служба зайнятості співпрацює і з громадськими організаціями та благодійними фондами.*

Зокрема, співпраця з БО «Благодійний фонд «Волонтерський центр «ПАЛЯНИЦЯ», яка розпочалася з лютого 2024 року, є соціально-важливим прикладом. До плетіння захисних сіток, виготовлення окопних свічок, приготування їжі для волонтерів, залучилися понад 220 запоріжців, яким було видано направлення на суспільно корисні роботи у волонтерському центрі.

– Загалом з початку 2024 року за договорами на суспільно корисні роботи видано майже 3000 направлень, з них – близько сотні з числа ВПО, – підсумувала посадиця.

Суспільно корисні роботи є видом тимчасової зайнятості для громадян, за виконання яких передбачається виплата заробітної плати у розмірі до 1,5 розміру мінімальних заробітних плат [наразі 12 тисяч гривень за повний відпрацьований місяць]. Фінансування суспільно корисних робіт, які виконуються зареєстрованими безробітними, здійснюється за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

До суспільно корисних робіт залучаються працездатні особи, в тому числі ті, що не підлягають призову на військову службу та які за віком і станом здоров'я не мають обмежень до роботи в умовах воєнного стану.

На таких роботах можуть працювати:

✓ офіційно зареєстровані безробітні;

✓ незайняті особи, зокрема, внутрішньо переміщені;

✓ працівники функціонуючих в умовах воєнного стану підприємств [за погодженням з їх керівниками], що не залучені до виконання мобілізаційних замовлень та не зараховані до складу об'єктових формувань цивільного захисту, – у порядку переведення;

✓ особи, зайняті в особистому селянському господарстві;

✓ студенти вищих, учні та слухачі професійно-технічних навчальних закладів;

✓ особи, які забезпечують себе роботою самостійно.

На осіб, які беруть участь у цих роботах, поширюються усі державні соціальні гарантії, передбачені, зокрема, законодавством про працю та зайнятість населення і загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Період участі зараховується до страхового стажу. Роботи тимчасового характеру виконуються виключно на створених для цього тимчасових робочих місцях.

Долучитися до виконання суспільно корисних робіт можна звернувшись до найближчого центру зайнятості.

ПОВІДОМЛЕННЯ ВІД МАГАТЕ

Окупанти зруйнували станцію радіаційного моніторингу біля ЗАЕС

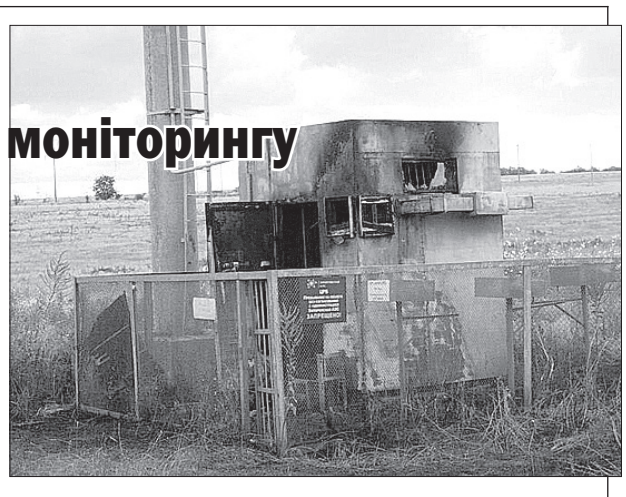

ВНАСЛІДОК обстрілів і пожежі була зруйнована зовнішня станція радіаційного моніторингу неподалік від Запорізької атомної станції, повідомило **Міжнародне агентство з атомної енергії**. Це ще більше знизило ефективність здатності виявляти і вимірювати будь-які радіоактивні викиди під час аварійних ситуацій. Також у МАГАТЕ інформують, що наразі функціонують чотири із чотирнадцяти станцій, які діяли до повномасштабного вторгнення рф в Україну.

– Останній інцидент стався всього через кілька днів після того, як 16-годинна відсутність електроенергії в місті Енергодар призвела до тимчасової зупинки роботи деяких станцій радіологічного моніторингу навколишнього середовища після того, як у них розрядилися резервні батареї,– зауважив **гендиректор МАГАТЕ Маріано Гроссі**. *– Втрата однієї станції радіаційного моніторингу не має прямого впливу на безпеку на ЗАЕС, але вона є частиною безперервного послаблення заходів безпеки під час війни, що залишається глибоким джерелом занепокоєння.*

У повідомленні додають, що ЗАЕС продовжує стикатися з іншими викликами, пов'язаними з ядерною безпекою під час війни. Зокрема, останнім часом експерти агентства протягом більшості днів чують вибухи на певній відстані від станції.

Нагадаємо, що спільне комюніке Саміту миру в Україні передбачає пункт, у якому країни-учасниці погоджуються із необхідністю контролю України над ЗАЕС під наглядом МАГАТЕ.

Через некомпетентність набраного окупантами персоналу на Запорізькій атомній електростанції не проводяться необхідні ремонти та перевірки у повному обсязі.

Крім того, **Центр національного опору** повідомляє, що призначений окупантами заступник директора захопленої Запорізької атомної електростанції Едуард Атакіщев допомагає військовим вивозити зі станції обладнання.

Відряджений із Ростова Атакіщев відповідає за підписання фіктивних угод про передачу начебто «незатребуваного» майна станції на потреби окупантів, а також їхнє розміщення на території.

– Сам він постійно пересувається в оточенні військових і майже не з'являється в Енергодарі, переважно перебуваючи в Москві. Уся діяльність Атакіщева підпорядкована національному центру управління «оборони» рф. Це є черговим свідченням того, що росіяни планомірно перетворили ЗАЕС на військовий об'єкт, - додають у **Центрі**.

Фото з **відкритих Інтернет-джерел**

Підготувала **Світлана ШКАРУПА**

Оріхівський підприємець створив кафе в аніме-стилі

ОПИНИВШИСЬ у 2022 році в обласному центрі, покинувши небезпечний рідний Оріхів, **Матвій Ракашевич-Водянський та його дружина** вирішили вкласти подаровані на весілля гроші у власну справу. Тож ще влітку 2022 року на центральному проспекті з'явилося аніме-кафе Fluffy [англійською це слово означає «пухнастий»], де можна поласувати японськими панкейками й не тільки, повідомляє прес-служба ЗОВА.

"Частина наших відвідувачів – фанати аніме, вони приходять до нас заради емоцій. Інші ж вподобали нашу кухню, бо в закладі можна спробувати страви, яких немає більше ніде в Запоріжжі", – розповідають **власники кафе @fluffy_japanese_pancakes**.

Інеса АТАМАНЧУК, фото **авторки**

Тато – військовий ЗСУ

Як не втратити емоційний зв'язок

СОТНІ ТИСЯЧ чоловіків нині захищають Україну та перебувають у розлуці з рідними. Місяцями вони не бачать дружин, батьків, синів та донечок. Як зберегти зв'язок із дітьми в таких умовах?

Порадами поділилася **сімейна та дитяча психологиня Світлана Ройз**:

✓ спілкування з донькою чи синочком має відбуватися на регулярній основі [за можливості]. Для дитини важлива не частота зв'язку, а його передбачуваність;

✓ за можливості, робіть щось разом. За допомогою онлайн-зв'язку тато з дитиною може співати улюблену пісню, пограти, почитати книжку, дивитися короткі мультики, вчити уроки і т.д.;

✓ підтримуйте контакт не тільки в Інтернеті. Тато-військовий та дитина можуть надсилати один одному посилки з приємними дрібничками, подарунками;

✓ попереджайте, якщо може зникнути зв'язок. Це допоможе знизити тривожність дитини та уникнути розчарування;

✓ відповідайте на всі запитання сина чи доньки [відповідно до віку]. Небажану або чутливу інформацію можна не казати, назвавши *"секретною"*;

✓ вислухайте дитину, яка ділиться своїми проблемами, не звинувачуйте та не засуджуйте. Не створюйте очікування [наприклад, не варто обіцяти обов'язково приїхати до конкретної дати];

✓ завершуйте розмову правильно: можна розпитати дитину про подальші плани. Це допоможе відволікти увагу від потенційно болісного моменту прощання.

Олена АХІНЬКО

Від USAID та Львівського форуму – Матвіївському пункту незламності

КНИГИ, отримані Матвіївською громадою за сприяння USAID, здатні прикрасити будь-яку бібліотеку… світу. Це сучасні видання, які яскраво та об'ємно представляють українську літературу.

Затишна сільська читальня. Книги можна почитати тут, у пункті незламності, можна взяти додому, як на бібліотечний абонемент.

Цим залюбки користуються матвіївці, особливо ті, хто з дитинства має високі показники «техніки читання» [хто пам'ятає такий термін, посміхніться…].

Інеса АТАМАНЧУК, фото **авторки**

ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

НЕ ЗАБУДЬТЕ!

4 липня – День Національної поліції України; День судового експерта; День пам'яті жертв геноциду єврейського народу в Латвії; Всесвітній день архітектури; День Незалежності США.

5 липня – День механічного олівця; День трудоголіка; Всесвітній день бікіні.

6 липня – День військ ППО Збройних Сил України; Міжнародний день кооперативів; Всесвітній день кардіолога; День Яна Гуса в Чехії; Всесвітній день поцілунку.

7 липня – День Військово-Морських Сил Збройних Сил України; День працівників морського та річкового флоту; День працівника природно-заповідної справи; Міжнародний день Дніпра; Матері Божої неустанної помочі.

8 липня – Всесвітній день розкриття інформації [Всесвітній день викриття]; Всесвітній день боротьби з харчовою алергією; День бодіарту.

9 липня – День моди.

10 липня – Глобальний день енергетичної незалежності; День Ніколи Тесли; День племінниць і племінників; День народження футбольного свистка.

11 липня – Всесвітній день народонаселення; День пам'яті жертв геноциду жителів Сребрениці в Європейському союзі; Всесвітній день шоколаду; Святої рівноапостольної княгині Ольги.

12 липня – День фотографа; Всесвітній день бортпровідника; День різнокольорових очей; День паперового пакета; Всесвітній день шашлику.

13 липня – Міжнародний день головоломки [День Рубіка]; Всесвітній день рому.

14 липня – День рибалки; День взяття Бастилії; Міжнародний день небінарних людей.

15 липня – День Української Державності; День українських миротворців; День хрещення Київської Русі-України; Всесвітній день гінеколога; День «Обійміть своїх дітей»; святого рівноапостольного князя Володимира Великого.

16 липня – День прийняття Декларації про державний суверенітет; День бухгалтера та аудитора; Всесвітній день змій.

17 липня – День етнографа; Міжнародний день правосуддя; День хот-дога; Всесвітній день Емоджі; День татуювання.

18 липня – Міжнародний день Нельсона Мандели; День ідеальної сім'ї; Всесвітній день слухання; День народження «Тетріса».

ЮВІЛЯРИ

6 липня - 120 років із дня народження Степана Ленкавського [1904-1977], політичного діяча, публіциста, співзасновника, ідеолога та діяча ОУН, борця за незалежність України у XX столітті;

9 липня – 85 років від дня народження Ігоря Мироновича Калинця, українського поета

11 липня, четвер - День пам'яті жертв геноциду жителів Сребрениці в Європейському союзі

12 липня - 100 років із дня народження Василя Юхимовича [1924-2002], поета-пісняра, сценариста, журналіста, учасника вигнання нацистів із території України;

12 липня - 100 років від дня народження Василя Лукича Юхимовича (1924-2002), українського поета, журналіста, автора українських пісень; 90 років із дня народження Анатолія Москаленка [1934-1999], письменника, журналіста, публіциста, педагога;

13 липня – 85 років від дня народження Павла Михайловича Мовчана, українського поета, публіциста, перекладача.

14 липня – 70 років із дня народження Володимира Кашки [1954-2006], письменника, журналіста;

17 липня – 90 років від дня народження Йосипа Георгійовича Струцюка (1934), українського поета, прозаїка.

18 липня – 60 років із дня народження Андрія Корчака [1964-2014], Героя Небесної Сотні, Героя України.

ІМЕНИННИКИ

4 липня — Андрій, Анастасія, Богдан, Дмитро, Марія, Марк, Марта, Микола, Михайло, Олександра, Олексій, Ольга, Тетяна, Федір [*за старим календарем* –Анастасія, Антон, Василиса, Георгій, Іван, Максим, Микита, Микола, Олексій, Федір, Ян].

5 липня — Афанасій, Василь, Варвара, Ганна, Єлизавета, Сергій, Степан [Василь, Гавриїл, Геннадій, Григорій, Уляна, Федір, Юліана].

6 липня — Анатолій, Антон, Валентин, Василь, Віктор, Гліб, Марта, Уляна, Федір, Юліана [Антон, Артем, Герман, Йосип, Олександр, Олексій, Петро, Святослав, Федір].

7 липня — Герман, Євдокія, Єфросинія, Лук'ян, Остап, Павло, Сергій [Антон, Іван, Микита, Яків, Ян].

8 липня — Олександр, Сава, Федір [Василь, Денис, Єфросинія, Костянтин, Микола, Петро, Семен, Федір].

9 липня — Андрій, Іван, Кирило, Костянтин, Михайло, Олександр, Федір [Георгій, Давид, Денис, Іван, Павло, Ян].

10 липня — Антон, Георгій, Данило, Леонтій, Нестор, Олександр, Петро, Степан [Володимир, Георгій, Іван, Іванна, Олександр, Петро, Ян, Яна].

11 липня — Аркадій, Іларіон, Ілона, Лев, Олена, Ольга, [Василь, Григорій, Іван, Йосип, Павло, Сергій, Ян].

12 липня — Арсеній, Вероніка, Гаврило, Григорій, Іван, Марія, Михайло, Федір, [Павло, Петро].

13 липня — Антон, Гаврило, Степан, Юліан [Андрій, Іван, Матвій, Михайло, Петро, Степан, Яків, Ян].

14 липня — Іван, Костянтин, Микола, Петро, Степан, Федір [Ангеліна, Аркадій, Василь, Дем'ян, Іван, Костянтин, Кузьма, Лев, Олексій, Павло, Петро].

15 липня — Василь, Володимир, Петро [Арсеній].

16 липня — Іван Валентина,, Павло, Петро, Федір, Юлія, Яків [Анатолій, Антон, Василь, Георгій, Іван, Костянтин, Марк, Михайло, Олександр, Родіон, Фома].

17 липня — Леонід, Вероніка, Маргарита, Марина; [Анастасія, Андрій, Богдан, Дмитро, Марія, Марк, Марта, Михайло, Микола, Олександра, Олексій, Ольга, Тетяна, Федір].

18 липня — Афанасій, Омелян, Іван, Степан [Афанасій, Василь, Варвара, Ганна, Єлизавета, Сергій, Степан].

Відповідь на сканворд, опублікований 20 червня

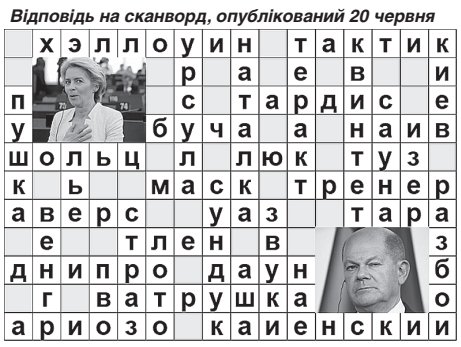

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Шукайте запорізькі реалії в «Убивству на поромі»

ДИВНО, але під час повномасштабної війни відроджуються і набирають обертів українська література та книговидавництво. Останнє потребує нових творів сучасних письменників і навіть готове платити їм гонорари. Бо читачі в рази частіше, ніж до війни, цікавляться вітчизняною літературою у найрізноманітніших жанрах.

Приємно відзначити, що й **запорізьку авторку Катерину Литвин** видавництва не обійшли увагою. Ба більше: молода письменниця, яка ще кілька років тому безрезультатно надсилала свої твори по всіх усюдах, тепер могла обирати. Бо дати широке життя її дебютному детективному роману «Убивство на поромі» з наступним продажем у книжкових крамницях зголосилися одразу два видавництва. Пані Катерина довірила свою першу книжку київському видавництву «Небо». Про це письменниця розповіла на зустрічі у запорізькому Центрі журналістської солідарності.

До красного письменства Катерина Литвин виявила цікавість у п'ятирічному віці, коли за відсутності вдома тата надрукувала (!) на його друкарській машинці (!) казку про карколомні пригоди зайчика. А з першого класу дівчинка мріяла стати військовим кореспондентом. Проте освіту отримала юридичну. Так склалося, що по закінченні вишу вона сім років працювала… менеджером із продажів. Але врешті переконалася, що справа її життя – таки юриспруденція. Відтак влаштувалася на роботу до прокуратури, а крайні кілька років працює слідчою у поліції. Саме цей досвід і ліг в основу роману «Убивство на поромі».

…Майя Мессершміт з десятирічним сином Алексом повертається з літнього відпочинку в Хорватії. І на поромі, яким вони подорожують, відбувається вбивство. Хто з подорожніх має мотив, можливість та засіб його скоїти? Колега жертви? Студент-медик? Кримінальний авторитет? Хтось із персоналу порому?

Поліцейський інспектор Йоганн Рапп провадить офіційне розслідування. А Майя Мессершміт – власне. Бо її око привертають деталі, на які не звернули уваги поліцейські. А знання психології приводять до несподіваних висновків…

"Так, можна сказати, що Майя Мессершміт – це я, – посміхається Катерина Литвин. - *У детективі багато чого є з мого досвіду. І уважний читач зможе знайти аналогії із запорізькими обставинами*".

Письменництвом Катерина Литвин займається у час між розслідуваннями. Пише не лише масштабні твори [до речі, вже написана друга частина «Убивства на поромі»] – за її словами, улюбленим жанром є короткі оповідання. А тато письменниці Олексій Литвин [він уважно читає усі доньчині твори] вважає, що їй найкраще вдаються жорсткі й водночас зворушливі есеї про сьогодення.

«Убивство на поромі» написане в жанрі cosy-детективу [cosy – «затишна таємниця»]. Це чудовий твір, аби розважитись, відслідковуючи стрімкі повороти сюжету, та насолодитися гарною українською мовою.

Тираж складає дві тисячі екземплярів – дуже пристойна цифра за нинішніми мірками.

Книга була представлена нещодавно на «Книжковому арсеналі», а зараз продається у Запоріжжі у книгарні «Є» та КСД [«Клуб сімейного дозвілля»].

Запрошуємо до приємного читання!

Ганна ЧУПРИНА,
фото **авторки**

АНТИКРОСВОРД ВІД СЕРГІЯ КРИЖАНІВСЬКОГО

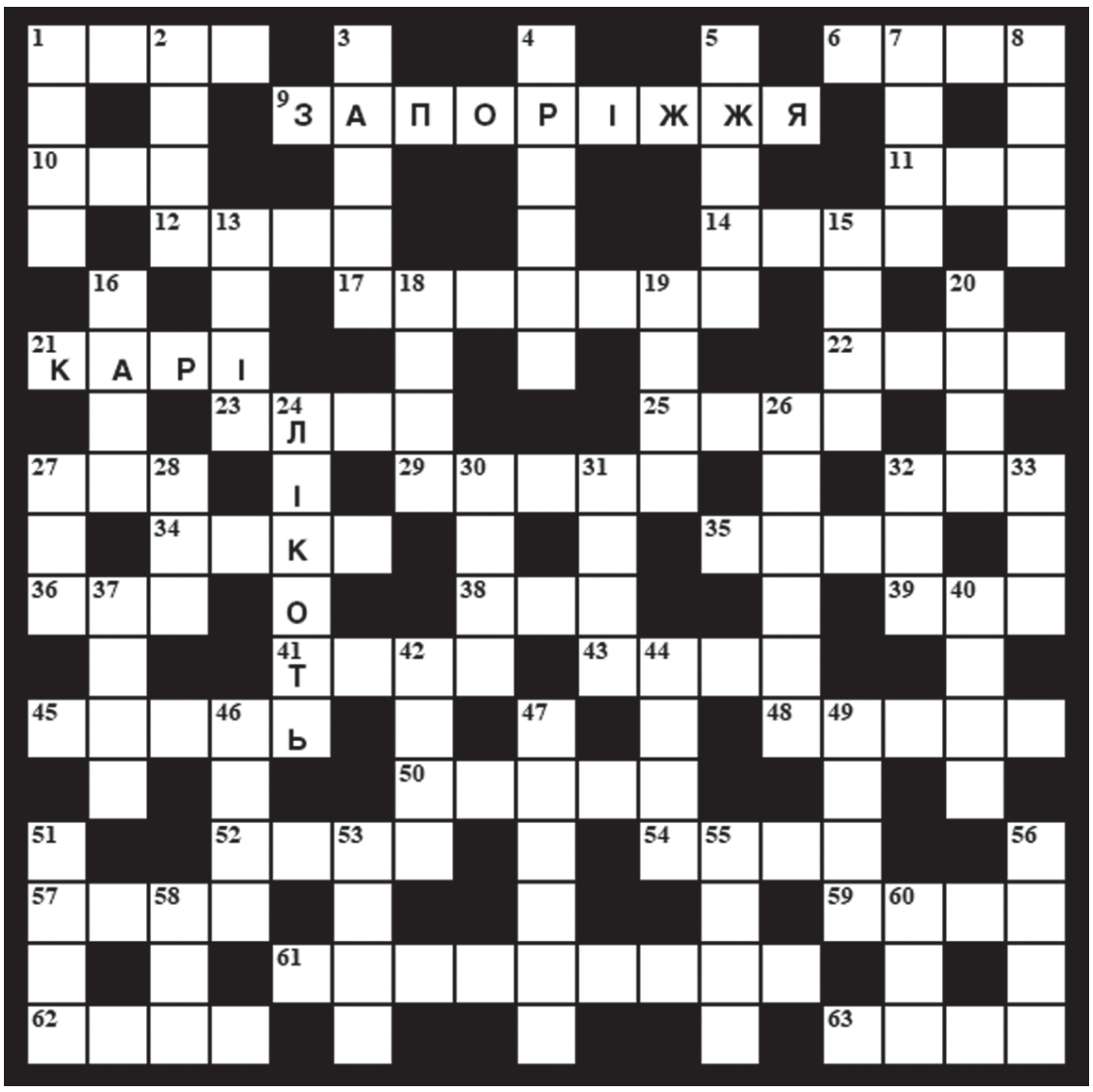

ПОСТАВТЕ ВСІ СЛОВА НА СВОЇ МІСЦЯ

АНТИКРОСВОРД – це кросворд, у якому визначення не потрібні: всі слова вже відомі і їх лише потрібно розставити по готовій сітці. При розгадуванні антикросворду потрібні не енциклопедичні знання, а логіка, уважність та вміння перебирати варіанти.

Агат, Агро, Азія, Ален, Аля, Бриз, Венера, Визерунок, Горе, Грім, Дама, Дія, Дока, Жаба, Жар, Запас, Запоріжжя, Збір, Іжа, Їжак, Кава, Каін, Карі, Київ, Коп, Кров, Кроль, Купа, Лавр, Лапа, Лижа, Лікоть, Лорано, Лоск, Луна, Мак, Мапа, Ндс, Нуга, Одер, Ожина, Олена, Опір, Осот, Паф, Пеле, Пін, Плебс, Праска, Риос, Ропа, Рука, Румб, Сажа, Сарі, Саркома, Тока, Торт, Тузла, Умка, Унт, Фас, Фтор, Ялта, Яма, Ярд

ЗНАЙ НАШИХ!

У Кушугумській громаді добровільну пожежну команду створили за 23 години

ЕКСПЕРТИ «U-LEAD з Європою» з цивільного захисту та пожежної безпеки провели для фахівців громад інформаційну сесію на тему «Створення місцевої пожежної охорони».

Спікери ознайомили учасників інформаційної сесії з покроковим алгоритмом дій, роз'яснили, які документи необхідні для організації місцевої пожежної команди. Особливу увагу приділили питанням фінансування, пошуку інших джерел забезпечення та міжмуніципальному співробітництву, комунікації з ГУ ДСНС.

За словами експертів, створення пожежної команди у громаді може тривати від кількох місяців до років. Але є громади, де підрозділ організували за 23 години, враховуючи, що це було питанням виживання та безпеки мешканців **Кушугумської громади**, яка знаходиться недалеко від лінії фронту.

Досвідом поділився **начальник ПРП МПО Кушугумської громади Запорізької області Денис Лінгур**: *"Ми створили добровільну пожежну команду за 23 години з моменту прийняття рішення. Відремонтували стару пожмашину, яка була в громаді. Облаштували приміщення для чергування, зібрали добровольців, які мали мотивацію, бо в громаді живуть їхні рідні. Налагодили зв'язок з ГУ ДСНС у Запорізькій області, почали чергування – і вже в перший день варти ліквідували першу пожежу"*.

Він розповів, що чергування добровольців відбувалося постійно впродовж півтора року. За цей час стало зрозуміло, що громаді необхідна місцева пожежна охорона [МПО], яку будуть фінансувати та забезпечувати за рахунок бюджету селищної ради.

На сесії ради прийняли рішення про створення підрозділу МПО. Для нього селищна рада виділила приміщення, де облаштували кімнату відпочинку, диспетчерський пункт та депо для пожежних машин. Команда МПО пройшла навчання у ГУ ДСНС Запорізької області. Хлопці вчилися ліквідовувати надзвичайні події, надавати першу домедичну допомогу.

Автопарк для місцевої пожежної охорони збирали звідусіль. *"Отримали від обласного управління ДСНС ще одну автоцистерну, селищна рада передала нам УАЗ та бортовий автомобіль. Весь транспорт ремонтували, відновлювали власними силами"*, – сказав Денис Лінгур.

І додав, що завдяки наявним авто, крім прямих обов'язків, допомагають громаді розвозити гуманітарну допомогу та воду. У деяких населених пунктах відсутнє водопостачання, тому питання доставки води є нагальним. Крім того, наявність двох пожмашин дає змогу швидко реагувати на пожежі.

"Команда МПО взяла на себе інформаційно-роз'яснювальну роботу з мешканцями: розповідають про поведінку під час обстрілів, вчать надавати першу домедичну допомогу, проводять екологічні акції для дітей та влаштовують прибирання парків", – зазначив Денис Лінгур.

Під час інфосесії експерти відповіли на найбільш поширені запитання. Зокрема, йшлося про фінансування та матеріально-технічне забезпечення, навчання персоналу та бронювання.

За матеріалами U-LEAD з Європою

НОВИНИ З ВІЛЬНЯНСЬКОЇ ГРОМАДИ*

БібліоХаб: організація молодіжного простору

З грудня минулого року у центральній бібліотеці Вільнянська почав діяти БібліоХаб, який відкрився за фінансової підтримки Посольства Канади в Україні. Бюджет проєкту склав 444 тисячі гривень. Мета проєкту – підвищення соціальної адаптації дітей та молоді, інтеграція дітей із числа внутрішньо переміщених осіб, дітей з інвалідністю в молодіжний простір громади.

– Зелена кімната – це комп'ютерний клас, помаранчева – ігрова, де відвідувачі зможуть пограти в настільні ігри, читати цікаві книги, спілкуватися. А ще є кінозал, де можна у комфортних умовах переглядати фільми, музичні відеокліпи та інші відеофайли як на телевізорі, так і на екрані, прослуховувати аудіозаписи, навіть співати караоке, – розповідає **методист бібліотеки Мар'яна Тищенко**. – *Організація молодіжного простору дозволить дітям та молоді виявити всі свої приховані таланти та відпочити в компанії однолітків. Тут кожен знайде для себе цікаве дозвілля.*

У ХАБІ завжди багато дітлахів. Особливо, коли проходять різноманітні майстер-класи. Зокрема, я побачила, як діти створюють листівки-аплікації у вигляді котиків – із побажанням нашим воїнам. Потім ці доробки будуть відправлені на фронт.

Також поспілкувалася із майбутнім програмістом, учнем десятого класу Микитою Вітром. Більшість свого вільного часу він проводить у комп'ютерній кімнаті хабу.

– Мені тут дуже подобається. Я проводжу час із друзями і практикуюся в роботі на комп'ютері. Вже можу сам створити нескладну комп'ютерну гру. А в майбутньому хочу стати професійним програмістом, – каже Микита.

Кімната психологічного розвантаження: долаємо стрес

Завдяки співпраці з ГО РЦ «Соціальна ініціатива «Крок за кроком» Вільнянська громада також перемогла у конкурсі грантів «Ініціативи громад у сфері «Жінки, мир, безпека», який виконувався Українським Жіночим Фондом за фінансової підтримки Уряду Об'єднаного Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. У рамках цього проєкту було облаштовано «Кімнату психосоціальної підтримки для жінок, дітей, надавачів послуг». Придбано сучасні меблі [дивани, стільці, столи, полиці] та техніку [ноутбук, проєктор, екран, кавомашину, кулер для води]. У кімнаті створено комфортні та сучасні умови для проведення тренінгів з психоемоційного розвантаження, зустрічей, «круглих столів», супервізій, інших заходів для різних категорій населення громади, у тому числі для жінок та дітей.

Також, за словами секретаря ради Світлана Шраменко, тут ведуть прийом лікарі-психотерапевти та проводяться арт-заняття, що допомагає подолати стрес, підвищити свою стійкість та покращити стан здоров'я.

Світлана ШКАРУПА,
фото **авторки**

*Закінчення. Початок – на 4-й стор.

Запоріжжя долучилося до створення орнаментів «Кам'яних вишиванок»

У ЧЕРВНІ на запрошення Музею архітектури у Запоріжжі побували Ліза і Тетяна Євсеєви, архітекторки, які опікуються неповторною спадщиною рідного міста – Нової Каховки. Виставки, лекції, наукові конференції та майстер-класи, які проводять Ліза та Тетяна у нас та в інших європейських країнах, популяризують новокаховську красу, створену завдяки наполегливості двох Довженків – письменника та кінорежисера Олександра Петровича та художника-монументаліста, бойчукіста Григорія Овксентійовича.

Винахід різьблення по сирому тиньку, як не надто дорогий декор, і розробка національних мотивів надали індивідуального вигляду чи не двомстам будиночкам Нової Каховки. Їх ніби вбрали у кам'яні вишиванки, які вони носять вже понад 70 років.

Спробувати свої творчі сили у створенні орнаментів та малюнків різьбленням по сирому тиньку зібралися й заохочені запоріжці…

"Все ідеально реалізовано у співпраці із Музеєм архітектури Запоріжжя, – написала у соцмережі Ліза Євсеєва, покидаючи Запоріжжя. – *Михайло Мордовський привіз пісок з берега Дніпра – і був приготований фактично автентичний розчин. Адже вперше за два роки історії наших воркшопів ми мали можливість використовувати рідний дніпровський пісок. Той самий, що з ним працював Григорій Довженко у Новій Каховці. Чистенький, дрібний, окатистий – він сам тече як річка і ріжеться надзвичайно легко. Дякуємо всім учасникам та учасницям – обов'язково зустрінемось у Новій Каховці, як і домовились!"*.

Дарунок – Музею архітектури

Запорізькі майстри кераміки Олександр та Лариса Жолудь із цікавістю долучились до події: *"Як нас війна вмакує в історію України, яку ми мало знаємо. Обов'язково побачимо в натурі «Кам'яні вишиванки»"*.

Мріємо про це разом.

Руки роботящі та вмілі є у нас, і нас багато.

Інеса АТАМАНЧУК,
фото **авторки**

Генеральний директор Геннадій ДЕРИБАС

ГАЗЕТА «МИГ»
Виходить з 12 листопада 1939 р.
[до 1 січня 1991 р. – «Комсомолець Запоріжжя»].
Засновник і видавець:
ТОВ «Газета «МИГ»

☎ приймальня: (061) **787-52-11;**
служба розповсюдження: (061) **787-51-41;**
E mail редакції: postmaster@mig.com.ua Web-сторінка: www. mig.com.ua
Рекламна служба газети «МИГ»: ☎**(067) 610-64-24, 787-51-94, 787-50-44,**
rs@mig.com.ua, reklama@mig.com.ua

Редакція виплачує гонорари лише за замовлені матеріали.

НАША АДРЕСА: м. Запоріжжя, пр. Соборний, 152, 5-й поверх.
Зупинка міського транспорту: «Площа Пушкіна».
Адреса для кореспонденції: а/с 8030, м. Запоріжжя, 69095.
Газета виходить раз на тиждень щочетверга. Обсяг 2 д.а.
Друк офсетний. Індекс 61098. Тираж 15000 прим.
Газета зареєстрована в Південно-Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції [м.Дніпро] 31.03.2020.
Свідоцтво ДП №1327-602-ПР.
Зам. № 2400111

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність наведених фактів і цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не належать до відкритих публікацій. Редакція може публікувати статті в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.Відповідальність за достовірність реклами несуть рекламодавці. Використання матеріалів, опублікованих на сторінках газети та сайту «МИГа»,можливе лише за згодою редакції.
Листування з читачами – тільки на сторінках газети. Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються. В опублікованих програмах телепередач можливі зміни.

Номер підписано до друку 3.07.24 об 11.00.

Кольороподіл і друк ТОВ «Український Друк». м. Запоріжжя

Співробітники «МИГа» – гуманісти. Якщо ви знайшли в номері нашої газети помилки та неточності, сприймайте, будь ласка, це правильно: є люди, для яких пошук друкарських помилок – велике задоволення. І лишати їх цього – не гуманно.

Дякуємо, що ви нас читали!